

Konsumentcka umowa zastawu rejestrowego

Problematykę czynności konsumenckich na ogół analizuje się z ograniczeniem do umów obligacyjnych. W rzeczywistości zagadnienie ochrony konsumenta w prawie cywilnym obejmuje znacznie szersze spektrum czynności. Odnosi się m.in. do umów o charakterze rzeczowym. W niniejszym artykule przedstawione zostaną instrumenty normatywne, które zapewniają konsumentowi ochronę w przypadku, gdy zawiera on – jako zastawca – z przedsiębiorcą umowę zastawu rejestrowego (zob. art. 2-3 u.z.r.¹).

TOMASZ CZECH

Zakres autonomii woli stron w polskim prawie rzeczowym – ze względu na bezpieczeństwo obrotu – jest bardzo limitowany². Strony mogą ustanawiać uprawnienia rzeczowe i kształtować ich treść jedynie w takim zakresie, w jakim przewidują to przepisy ustawy (w konsekwencji obowiązywania zasady *numerus clausus* praw rzeczowych). Z tego powodu ograniczona jest możliwość wykorzystania strukturalnej przewagi (pod względem informacyjnym, finansowym itd.), jaka w typowych przypadkach przysługuje przedsiębiorcy w stosunku do konsumenta. Nie jest to jednak całkowicie wykluczone, więc problem ochrony normatywnej konsumenta pozostaje w pewnym zakresie aktualny także w dziedzinie prawa rzeczowego. Dotyczy to m.in. umowy użytkowania (art. 252 i n. k.c.), umowy służebności przesyłu (art. 305¹ i n. k.c.), a także omawianej w niniejszym artykule umowy zastawu rejestrowego.

Pojęcie konsumenta

Zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową³.

¹ Ustawa z 6.12.1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1278), dalej: „u.z.r.”.

² Por. np. E. Gniewek, *Kształtowanie treści stosunków prawnorzeczowych – zakres swobody umów*, Studia Prawa Prywatnego 2007, nr 2, s. 23 i n.

³ Piśmiennictwo na temat pojęcia konsumenta jest bardzo bogate. Por. np. B. Gnela, *Umowa konsumentcka w polskim prawie cywilnym i prywatnym międzynarodowym*, Warszawa 2013, s. 118 i n.; K. Kańska, *Pojęcie konsumenta w kodeksie cywilnym na tle tendencji europejskich*, Kwartalnik Prawa Prywatnego 2004, nr 1, s. 7 i n.; S. Koroluk, *Zmiana definicji konsumenta w kodeksie cywilnym – propozycja interpretacji*, Monitor Prawniczy 2003, nr 10, s. 439 i n.; P. Kukuryk, *Definicje konsumenta w kodeksie cywilnym (obecnym i przyszłym) w kontekście najnowszych unijnych dyrektyw konsumenckich*, Przegląd Prawa Handlowego 2014, nr 5, s. 18 i n.; M. Rejdak, *Definicja konsumenta w rozumieniu kodeksu cywilnego (art. 22¹ k.c.)*, Rejent 2006, nr 1, s. 118 i n.; M. Sieradzka, *Konsument w świetle ustawy o prawach konsumenta – czy zmiany idą w dobrym kierunku?* [w:] *Ustawa o prawach konsumenta* (red. D. Karczewska, M. Namysłowska, T. Skoczny), Warszawa 2015, s. 251 i n.; K. Szuma, *Ewolucja pojęcia „konsument” w polskim prawie i orzecznictwie sądowym* [w:] *Współczesne wyzwania prawa konsumenckiego* (red. B. Gnela, K. Michałowska), Warszawa 2015, s. 55 i n.